N°. 181. 1836

BREDASCHE Staats-, Letterkundige- en Nieuws- COURANT.

Zondag en Maandag Wetenschappelijk Blad.

31 Julij en 1 Augustus.

AFKONDIGING.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van de Stad BREDA, ontvangen hebbende eene missive van den Heere Controleur der Directe Belastingen, dato den 27 Julij 1836 No. 13;

Gezien de Wet van den 29 Maart 1833 (Staatsblad No. 4) houdende belasting op het Personeel;

Maken bij deze aan alle Ingezetenen dezer stad bekend, dat het Kohier der PERSONELE BELASTING Litt. A No. 1 over het Dienstjaar 1837 door Zijne Hoogedelgeboren Gouverneur dezer Provincie is executoir verklaard, en ter invordering aan den Ontvanger overgegeven; zullende dus een iegelijk na bekomen kennisgeving van zijnen aanslag, verpligt zijn, dien, invoege als daarbij in overeenkomt met art. 44 der Wet zal zijn opgegeven te voldoen, op poene van parate executie, terwijl de zodanige die hun aanslag-billet niet hebben ontvangen, zich van een dubbel van hetzelve *kosteloos* ten kantore des Ontvangers zullen kunnen voorzien, en zij, die aanmerkingen vermeenen te maken dat de aanslag niet overeenkomstig is, met kunne opgave of met den laatst gehad hebbende taxatie, opneming en telling, zich dezelve zullen kunnen beklagen binnen den tijd van *één maand* na dagteekening van hun aanslag-billet.

En opdat niemand hieromtrent onwetenheid voorwende, zal deze op de gebruikelijke wijze worden afgekondigd en aangeplakt.

BREDA, den Weten Julij 1836.

DE RAAD.

Ter ordonnantie van dezelven,
De Secretaris der Stad,
H. W. SCHAUIKES.

LATERE BERIGTEN DER VORIGE COURANT.

BREDA — De belgische dagbladen maken melding van een complot, die voor eenige dagen moet gesmeed zijn in het belgisch leger, om Z. M. onzen Koning te dolven, toen zoo te Maastricht iemand op wien men verdoeden had, gearresteerd hebben, en bij hem 16,000 in geld gevonden hebben.

Heden (29 *Julij*) waren de fondsen te Antwerpen genoteerd: Belg. 101½; O. Metal. 104; Sp. Arduin 37⅝, ½, ⅜; Pass. 12; Differed 14⅝; Nederlandsche rente 95; B. Tavolière 63½; Rom. L. 102½; Ld. te Antw. 100; Brab. 87½. — Wisselkoers op Amsterdam en Rotterdam ½ pCt. k. sigt.

FRANKRIJK.

Parijs, den 27sten Julij.

Men wil dat de hoofd-officieren der nationale garde den koning zullen verzoeken de wapenschouwing, die thans geen voortgang kan hebben, op eenen anderen dag te bepalen, en bij die gelegenheid de zegeboog de l'Etoile, als een nationaal gedenkstuk in te wijden.

Men heeft gisteren nog een vijftigtal personen in hechtenis genomen, doch dat blijkt niet dat hunne arrestatie met staatkundige woelingen in verband staat.

Het gouvernement moet heden eene telegrafische depeche hebben ontvangen, volgens welke het Fransche leger in Afrika eene beslissende overwinning zou hebben behaald. Men wil dat *Abd-el-Kader* gewond is en dat zijn paard onder hem werd doodgeschoten. Men heeft een groot aantal gevangenen gemaakt, waarvan een gedeelte met de stoomboot *la Chimère* naar Frankrijk is overgebragt. Voorts zouden de Arabische hulptroepen meer dan 500 vijanden op het slagveld onthoofd hebben.

Nadere berigten uit Toulon van den 23sten vermelden dat ook het fregat *la Galathée*, dat tegelijk met het linieschip *le Trident* is uitgezeild, zijne masten verloren heeft en deerlijk is gehavend. Het schijnt dat de beide vaartuigen in den nacht van den 21 op den 22sten tegen elkander zijn geloopen en wel met zulk eene kracht, dat in een oogenblik alle de masten over boord lagen. Door het ruwe weder heeft men dezelve nog niet binnen kunnen slepen.

De prins van *Joinville* wordt, zegt men, den 4den Augustus te Toulon verwacht, om met het fregat *l'Iphigénie* eene reis te doen. Het linieschip *de Suffren* zou eerstdaags naar Pont Vendres vertrekken, om een bataillon van linie naar Algiers over te brengen.

Men wil dat *Tahir*-bassa, vernomen hebbende dat het Fransche eskader hem te Tunis de landing zou beletten, zijne troepen te Tripoli heeft aan wal gezet, en daarop dadelijk met zijn eskader naar Tenedos is teruggekeerd. De admiraal *Hugon* zoude insgelijks het anker hebben geligt om de Turksche vloot te volgen.

Het gerucht loopt heden dat de hertogin *van Berry* zich te St. Denis zou bevinden, en dat de politie op het spoor is om haar te arresteren.

— Te Madrid schijnt de rust in den avond van den 17den vrij ernstig te zijn gestoord. Volgens het berigt dat deswegens door de voorstanders van het tegenwoordig bestuur wordt overgezonden, zoude een gedeelte der bevolking aan de kandidaten der oppositie eene serenade hebben willen geven; verre. Men voegt er bij dat een gerucht, naar hetwelk de Fransche troepen gereed stonden ongewapend te intervenieren, de menigte zeer had verbitterd, zoodat zij allerlei verwenschingen tegen de Franschen en hun gouvernement uitbraakte, en beschuldigt de HH. *Mendizabal*, *Olozaga* en andere van dien stempel van die verbittering te hebben opgewekt. Toen men eindelijk voor ernstiger wanorder beducht werd, is een detachement kavalerie tusschen beide gekomen, en naar men zegt is het volk daarop uiteen gegaan, ofschoon zich hier en daar op nieuw verzamelende, om aan het beetje de liberale vertegenwoordigers te begroeten. Bij eene dezer ontmoetingen schijnt de generaal *Quesada* zich te ver te hebben gewaagd, van het paard te zijn gevallen, en slechts met moeite aan de mishandeling van het volk te zijn ontkomen. Ten twee uren in den nacht was de rust hersteld, zonder dat er eenig bloed werd vergoten. De verkiezingen in de hoofdstad zouden niet voor den 23sten zijn geëindigd, doch men meende steeds dat dezelve niet gunstig voor het ministerie mogten uitvallen. Daarentegen schrijft men dat het bestuur in onderscheidene provincien de overhand behoudt. Te Grenada scheen de heer *Martinez de la Rosa* eenen grooten aanhang te hebben; ook te Cadix, Cordoue, Valença en andere plaatsen zoude de revolutionaire partij waarschijnlijk het onderspit delven.

Een gedeelte van het garnizoen van Madrid is onder aanvoering van den brigadier don *José Buerens* van het Noorden op weg gegaan, om de bende karlisten, die in de provincie Soria is doorgedrongen, te gemoet te trekken.

— De bijzondere berigten uit Bayonne bevestigen steeds dat het Engelsch legioen, door desertie geheel te niet gaat. Bij twintig te gelijk verlaten de officieren de dienst, en worden door de soldaten gevolgd. Vele dezer laatste, die evenwel niet bij de karlisten willen overgaan, zoeken in Frankrijk eene schuilplaats, en de karlistische bevelhebbers trachten hen dit gemakkelijk te maken.

Het schijnt dat de togt van den generaal *Bernelle* naar Puente de la Reyna, eenen aanval op Estella ten doel had, terwijl de generaal *Cordova* te gelijker tijd door de vallei van Borunda naar Onate moest doordringen. De laatste heeft echter zijne positien niet verlaten, en het vreemde legioen is zeer onverrigter zake terug gekeerd, na een vrij ernstig gevecht met de karlisten, waarin beide partijen genoegzaam evenveel hebben verloren. Intusschen heeft *Villareal* op hetzelfde oogenblik, den generaal *Tello*, die onlangs mede door *Gomez* werd geslagen, in de vallei van Meira overvallen, en hem een gevoelig verlies toegebragt. Ter gelegenheid der overwinning werden te Irun de klokken geluid, doch men voegde er bij dat aldaar toen het berigt was ontvangen, dat *Espartero* in Asturien eene nederlaag had geleden. De brigadier *Garcia*, zegt men, is reeds tot Almazan, een klein stadje, zes uren aan gene zijde van Soria, op den weg naar Madrid gelegen, doorgedrongen.

Ter beurze liep heden het gerucht, dat *Gomez* Lugo had bereikt en op San Yago aantrok.

— Het *Mémorial Bordelais* van den 24sten, levert het volgend berigt, verklarende voor de echtheid daarvan te kunnen instaan.

» Den 20sten heeft er eene zamenkomst plaats gehad tusschen den generaal *Córdova*, opperbevelhebber van het leger der koningin, en den generaal *Villareal*, opperbevelhebber van het leger van don *Carlos*. De zamenkomst, in eene vooraf bepaalde plaats, heeft geduurd van elf uren des morgens tot zes uren des avonds. *Cordova* is vervolgens naar zijn hoofdkwartier te Vittoria, *Villareal* naar Salinas wedergekeerd. Het onderwerp der conferentie is nog met een diep geheim overdekt; doch het is niet moeijelijk het te doorzien.

— Ter beurze waren heden genoteerd: de 5 pCt. 108,75; 3 pCt. 80,50; Nap. renten 100,45; Spanje 38; Uitgest. 13⅜; Passieve 11⅛; Rom L. 103.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 29sten July.

Bij besluit van Z. M. van den 16den dezer N°. 80, is de heer *S. Daniels*, benoemd tot griffier van een der commissariaten van policie der stad Amsterdam.

— Wij vernemen dat Z. M. de Koning en HH. KK. HH. Prins *Frederik* der Nederlanden en Prinses *Albert* van Pruissen, met Hoogstdeszelfs gemalin, heden Zondag, den 31sten Julij in het kamp bij Reijen worden verwacht. Hoogstderzelve verblijf aldaar en te Tilburg zal twee dagen duren, waarna ook het kamp der mineurs en sappeurs bij sprang met Hoogstderzelver bezoek zal vereerd worden. Z. K. H. de Prins *van Oranje* zal een groot diner geven; terwijl Zondag en Maandag avond de inwoners van Tilburg als een blijk hunner vreugde over de tegenwoordigheid van Z. M. den Koning, hunne woningen zullen verlichten. Na het bezoek van het kamp door Z. M. den Koning, gelooft men, dat de daarin liggende troepen weldra door die van de 4de en 5de divisie, onder bevel van den luitenant-generaal baron *van Geen*, zullen vervangen worden.

— Men meldt uit Dordrecht, den 29 Julij:

» Gisteren namiddag, even voor 5 uren, is alhier van de werf van den scheepsbouwmeester *C. Gips*, met het beste gevolg te water gelaten het fregatschip *generaal baron van Geen*, bestemd voor de vaart op Oost-indië, en gevoerd zullende worden door kapitein *Jan Jacob Kortrijk*.

— Volgens particulier berigt van Hellevoetsluis, van gisteren; is de *Jacob Cats*, kap. *Jacob van der Linden*, dien morgen door Zr. Ms. stoomschip *Curaçao*, kapitein-luitenant *le Jeune*, in zee gesleept.

— Onder de voordeelen, waardoor de lithographie zich boven de typographie onderscheidt, verdient de antographie of overdruk van eigenhandig schrift op steen te regt te worden genoemd, omdat de letter van het over te drukken schrift gesteld zijnde op de gewone wijze van schrijven, bij gevolg door ieder, die slecht schrijven kan. De uitvinder der lithographie heeft dan ook zelf de overdruk op steen voor het belangrijkst van zijne geheele uitvinding beschouwd. Sedert het bekend worden dezer kunst is door [illegible] Europa, en zelf in eenige andere deelen der wereld de overdruk op steen, dienvolgens ook als de minst omslagtige en goedkoopste manier, om schriften te vermenigvuldigen veel algemeen, daar vooral in den handel en bij uitgestrekte administratiën in gebrugt, en staat onder zijnen kunstmatigen naam van autographie overal voordeelig bekend. Eene menigte van woorden, die voorheen door typographie of met de gewone drukletter werden gedaan, als b. v. alle linien en gevolgelijk alle tabellen, regt brieven of circulairen, wissel- en vrachtbrieven, formulieren van schriften, welke naderhand met de pen zijn in te vullen, visitenkaarten, adressen, en andere losse niet als een volledig boek doorloopende werken, kan de steendruk gemakkelijker, goedkooper, mooijer en somtijds ook spoediger leveren. Ook hier te lande werd, vooral sedert de oprigting der „Autographische drukkerij te Amsterdam," van den overdruk op steen meer gebruik gemaakt, doordien de eigenaar van dezelve alle pogingen in het werk stelt deze druk-inrigting bijzonder dienstbaar en gemakkelijk te maken, en haren werking volgens eene duidelijke, en in de kleinste omstandigheid tredende aanwijzing ook voor de buitensteden, en zelfs voor buitenslands uit te strekken.

Men heeft tegen de uitvinding van den autographischen druk of de geautographeerde afdrukken wel eens ingebragt, dat zij het kenmerk dragen van den overgrooten haast, welke hetzij met het schrijven van oorspronkelijk schrift, hetzij met het over- of afdrukken gemaakt wordt, en daar men zich het schelijk bezit van een aantal afdrukken of circulairen tot het voornaamste doel heeft gesteld, wordt ook werkelijk minder naauw daarop gelet, wanneer sommige afdrukken de behoorlijke zuiverheid missen, en of te flaauw of te scherp van de pers komen. Men soude zulks nogtans kwalijk aan het wezen van den overdruk kunnen toeschrijven; ofschoon vlug door aanleg en geaardheid, kan de overdruk op steen even net werk als de andere drukmanieren voortbrengen, indien het oorspronkelijk schrift, hoe snel en coulant ook, doch anders zuiver is geschreven, en met de vereischte zorg wordt overgebragt.

De ontelbare menigte van berigten en andere kleine en groote werken, in omloop gebragt door de autographische drukkerij voorheen te Antwerpen en thans te Amsterdam gevestigd, strekken daarvan ten bewijze.

— Zoo als uit Frankfort aan de Oder, van den 20 July, gemeld wordt, is aldaar de Zomer- of Margarethen mis van dit jaar uitmuntend uitgevallen; de vreemde misbezoekers maakten een getal van 7468 uit, zijnde 1139 meer dan in het vorige jaar. Onder meer dan 66,000 centenaars waren van allerlei aard, waren dit jaar uit het binnenland en de verbondene landen 6000 centenaars waren meer ter mis gebragt dan het vorige jaar, en het vertier in allerlei fabriekaten van wol, linnen, zijde, ijzer, staal, glas, porceleir, hout en leder, ook dat van de ruwe producten als huiden en vellen was veel bevredigender dan in vorige jaren, terwijl van beddeveren, was, honing, vlas en hennip alles, en van de boomwol de beste soorten snel afgingen. De paardemarkt was overvloedig van paarden, zoo van weelde als voor den arbeid, voorzien, doch dezelve werden op hoogen prijs gehouden, en gingen daardoor moeijelijker van de hand, vele paarden zijn naar Saxen en Oostenrijk, ook naar Frankrijk verkocht.

— Het volgende is eene officiele opgaaf van de effektieve strijdkrachten onder het opperbevel van *Cordova*, op 1 Juny jl. Christinoos: infanterie: 105 generaals, 1227 officieren, 35,433 soldaten; artillerie: 704 man, 533 paarden; genie 2 generaals, 25 officieren, 1438 soldaten; kavallerie: 18 generaals, 168 officieren, 2314 soldaten; totaal 125 generaals, 1448 officieren, 39,590 soldaten. Reserve: 22 generaals, 251 officieren, 7875 soldaten, 394 ruiters; Fransch hulpkorps 4785 soldaten, 131 ruiters; Engelsch hulpkorps 44 generaals, 273 officieren, 8155 soldaten, 672 ruiters; totaal: 66 generaals, 524 officieren, 20,613 soldaten, 1167 ruiters. Garnizoens-troepen: in Navarre 47 generaals, 439 officieren, 13,048 soldaten, 315 ruiters; Baskische provincien 60 generaals, 116 officieren, 18,785 soldaten, 267 ruiters; reserve 22 generaals, 330 officieren, 9,786 soldaten, 637 ruiters. Eindelijk nog de Spaansche en Britsche zeemagt, om door deze gedachte middelen in het tot heden niet gelukt de Karlisten ten onder te brengen.

— De eene opgave wegens de in Groot-Brittannie bij het laatst gevestigde straf van geseling sedert 24 augustus 1833 (van welk tijdstip deze straf tot alle misdrijven werd bepaald) zien men dat 220 soldaten alzoo zijn gestraft, te weten van minderen, insubordinatie en geweldadig vervolg- en beledigende woorden tegen superieuren 80 voor dronkenschap in dienst 139 wegens het verkoopen van equipagie-stukken 52 voor diefstal aan kameraden en 47 wegens schandelijk gedrag, totaal 538. Ten aanzien van de buitenlandsche dienaren der kroon vindt men eene dergelijke opgaaf.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 27sten July.

De *Augsburgsche Zeitung* verzekert ten stelligste dat het Luxemburgsche vraagstuk thans bij de Duitsche Bondsvergadering in ernstige overweging wordt genomen. Van daar dat de werkzaamheden niet in het begin der maand augustus zullen worden geschorst.

— De commissie, door den Zwitserschen Landdag benoemd tot het ontwerpen van algemeene bepalingen ten aanzien der vreemde uitgewekenen en tot het opstellen van een antwoord op de nota van Frankrijk en verscheiden andere Mogendheden, bij welke zich sedert ook Sardinië gevoegd heeft, bestaat uit de heeren *Keller*, *Tscharner*, *Monnard*, *Amrhyn*, *de Chambrier*, *Baumgartner* en *Schmid*. Eerstdaags is de taak door de Heeren Gevolmagtigden in deze gevoerd, daar zij rondborstig verklaard hebben, dat de Regering van hun Kanton vóór 1834 veel belang in die vreemdelingen gesteld had, maar door de laatste vinding gebleken was, dat zij schaamtebedriegers waren, aan welke men niet de geringste inschikkelijkheid meer moest betoonen.

In die zelfde zitting is een brief van den Pauselijken Nuntius in Zwitserland medegedeeld, waarbij hij zich beklaagt over de besluiten door sommige Kantonsregeringen ten aanzien der kloosters genomen.

Men schrijft uit Weenen van den 19den dezer, dat het vertrek van het Hof naar Praag, alwaar de krooning des Keizers als Koning van Boheme moet plaats hebben, op den 6den Augustus bepaald is. Hunne Majesteiten zullen [illegible] eenigen tijd vertoeven, en den 14den September hunnen plegtigen intogt te Praag houden. Den 8sten dier maand wil de krooning des Keizers en den 12den die der Keizerin plaats hebben. — De cholera, die te Weenen vrij sterk blijft heerschen, heeft zich den 19den ook in het Keizerlijk paleis te Schönbrunn vertoond en eenen der hoogere beambten dangetast. Z. M. de Koning van Napels zou zich den 20sten naar Gratz begeven, om de Hertogin van Berry te bezoeken, en vervolgens naar Weenen terugkeren, aan welke zijn vertrek op den 27sten bepaald was.

— Sedert de bekende ramp van Groot-Waradin is in verscheiden streken van Hongarye op nieuw brand uitgebarsten. Het marktvlek Belenyes, niet ver van genoemde stad, is den 16den geheel afgebrand; eenige dagen vroeger waren te Nagy-Karoly meer dan twee honderd en vijftig huizen aan gene zijde der vlammen geworden en in een der groote wouden, aldaar, bijkans twee uren lang gewoed, eer men het meester kon worden.

— Blijkens berigt uit Christiania is de minister *Løvenskiold*, benevens verscheiden staatsraden, wegens het niet protesteren tegen het bevel des Konings, waarbij op 8 july de Noorwegsche landsvergadering (Storthing) werd ontbonden, tegen 23 augustus voor het Rijksgerigt gedagvaard.

Te Stokholm verzekerde men, dat de Koning binnen kort eene reis naar Noorwegen zoude ondernemen.

Men heeft berigten uit Konstantinopel tot den 8sten dezer, vermeldende dat lord *Ponsonby* eene conferentie met den nieuw benoemden Reis-effendi heeft gehad. Voorts was *Achmet Ferik*-Bassa als gezant naar Weenen vertrokken, en had men uit Aleppo de tijding ontvangen dat een der stoombooten, waarmede de Engelsche overste *Chesney* den Euphraat afvaart, niet ver van Hanoah, bij een hevig onweder, is vergaan. De overste zelfs had alzwemmende het geluk de andere boot te bereiken, doch de equipage uit 20 man bestaande was grootendeels verdronken. Het vaartuig was gezonken, en men zou het niet zonder groote kosten weder uit kunnen maken. Intusschen moesde men de reis voort te zetten.

— In brieven uit Alexandrië, van het begin der vorige maand, wordt verzekerd, dat *Mehemed-Ali* gereed stond zich naar Syrië te begeven, om er met zijne zoon *Ibrahim* maatregelen tot eenen nieuwen veldtogt in Arabië te beramen, waartoe laatstgenoemde echter weinig geneigd zou gezegd zijn.

Te Weenen waren den 22sten genoteerd: Metall. 5 pCt. 103$\frac{2}{32}$; Bankactien 1353 $\frac{1}{2}$.

Letterkundige en Wetenschappelijke Nieuwstijdingen.

ITALIE. — Terwijl van de bewoners van den omtrek van den *Vesuvius* door deskundigen eene op handen zijnde uitbarsting voorspeld wordt, merkt men tevens op, dat deze trotsche reuzenberg het tijdperk van zijne grootste drachtschijnt voorbij te zijn, en meer en meer den tijd van zijn verval nadert. Sedert 20 jaren is de kegel van den berg meer dan 300 voeten afgenomen, en men is algemeen van oordeel, dat bij de eerstvolgende uitbarsting er weder aanmerkelijke insortingen moeten plaats hebben. De laatste meting heeft nog eene hoogte van 3460 voeten opgeleverd.

ZWITSERLAND. — Den 7den dezer maand heeft wederom, 't geen sedert twee jaren niet had plaats gehad, iemand de koenheid gehad, om den *Mont-Blanc* te beklimmen. Het waren twee Engelschmen, met name ALFRED WARRINGTON, die met drie andere personen en 5 gidsen deze zeer het waagstuk met bijzonder goed gevolg bestaan heeft. Den eersten nacht hebben zij doorgebragt op de reis der *Grands-Mulets*, eene plek, waar 7 of 8 personen met moeite bijna elkander kunnen liggen, en dan nog niet, zonder dat buitte voeten buiten den rand van de reis over den afgrond zweven. Den volgenden morgen te 6½ uur hadden zij het Groote Topvlak (*le Grand Plateau*) bereikt, waar de barometer, welke beneden aan den berg 27,7 gestaan had, tot op 16° gedaald was. Daar vooral begonnen de reizigers, dien onwederstaanlijken invloed der verijlde dampkringslucht te gevoelen, welke zich in pijn in 't hoofd, misselijkheid, duizeligheid en wegsteking der levenskracht openbaart, en bij eene vroegere beklimming de gezondheid van de Saussure voor altijd ondermijnd heeft. Te 10½ uur bereikten de stoute bergbeklimmers den top, waar de

meeste gidsen het slechts een oogenblik konden uithouden en terstond weder moesten nederdalen. Maar Waddington en twee anderen hebben aldaar 1½ uur vertoefd, en eenige waarnemingen gedaan, in weerwil van den koortsigen toestand, waarin zij zich bevonden, wijzende hun pols van 98 tot 105 slagen in de minuut. Nog dienzelfden avond kwamen de reizigers, feestelijk ingehaald, te *Chamonix* terug, waar zij uit alle vensters het verrekijkers waren nagevoogd, toen zij, na zich langen tijd slechts als zwarte stippen te hebben vertoond, geheel uit het oog verdwenen waren. Niemand der reizigers heeft bij dezen gevaarvollen togt eenig letsel gehad, dan dat eenen gids een voet, en twee anderen de neuzen bevroren zijn.

Frankrijk. — Vorst Leopold, de opera *de Hugenoten* hebbende bijgewoond, heeft bij het uitgaan aan den schouwburg zijnen Gezant te *Parijs* Le Hon last gegeven, om het ridderkruis der Belgische Ridderorde van Mijnen Heer, den vervaardiger der muzijk van het genoemde zangspel te overhandigen. — Het Hof van Cassatie te *Parijs* zal eerlang een regtspunt moeten beslissen, 't welk, hoezeer de toepassing alleen voor *Frankrijk* in de tegenwoordige oogenblikken gelden kan, echter tot daarstelling van een algemeen regtsbeginsel ten aanzien der terugwerkende kracht der wetten eenige opmerkzaamheid verdient. De vraag moet namelijk beantwoord worden, of de wet van 9 September 1835, welke de uitgave, tentoonstelling of tekoopbieding, zonder voorafgegane vergunning van den Minister van Binnenlandsche Zaken, verbiedt van alle teekeningen, gravuren en steendrukplaten, ook toepasselijk is op de zoodanige, welke reeds voor de uitvaardiging dier wet uitgegeven waren. Deze vraag is door het Koninklijk Geregtshof toestemmend beantwoord, met verklaring, dat door de wet toe te passen op platen, welke reeds te koop gesteld waren vóór den 9 Sept. aan de wet geenszins eene terugwerkende kracht wordt gegeven, hebbende het genoemde Geregtshof regt gedaan in appel, een vonnis in den tegengestelden zin gewezen, vernietigd. De aldus in appel veroordeelde, zekere Lambin, heeft zich echter terstond in cassatie voorzien. — In de Koninklijke Bibliotheek te *Parijs* is sedert eenigen tijd een zeer vernuftig werktuig in werking, dienende om de boeken, welke op de bovenste verdiepingen van het Bibliotheekgebouw geplaatst zijn, waar male de lezers dezelve noodig hebben, spoedig naar beneden en weder naar boven te brengen. De Bibliothecaris namelijk, aan wie men zich wenden moet, om een boek te bekomen, schrijft de aanwijzing van het verlangde boek op een stukje papier en werpt dit in de machine, door welke het terstond naar de verdieping wordt gevoerd, waar het boek zich bevindt. Daar wordt het papiertje aangenomen door een der Bibliotheekbewaarders, die het aangewezen boek krijgt en in de machine doet, welke het naar beneden brengt. De hiertoe gebruikte toestel is verborgen in een kast en het boek verschijnt dus voor dengene, die het verlangd heeft, zonder dat hij weet hoe. Het voordeel van het werktuig is gelegen in den spoed, waarmede hetzelve werkt en in het sparen der beenen van de bedienden der Bibliotheek. — Bij de ontrustende verschijnselen van een diep zedebederf, welke *Frankrijk* daagliks oplevert, is de vraag, vanwaar die verdorvenheid haren oorsprong mag hebben, aan de orde van den dag, en terwijl zich het oog natuurlijk in de eerste plaats vestigt op onderwijs en opvoeding, wordt de aandacht ook bijzonder bepaald op de opvoedingsgestichten in *Frankrijk* en op de behoefte, om aan den geest der tijdgenoten godsdienstige rigting te geven. Te dien opzigte vonden wij dezer dagen in een Duitsch Tijdschrift eenige opmerkingen, in *Frankrijk* geschreven, waaruit wij het volgende ontleenen. Een groote hinderpaal tegen alle pogingen, om de jeugd tot godsdienstigheid te leiden, zijn de opvoedingsgestichten. Niet door het lezen der klassieken, als onlangs in de Kamer der Pairs beweerd werd, is de verdorvenheid van grondbeginselen gekomen, maar door de Jansenisten-opvoeding, die in de Collegiën heerscht. Waar honderden van jonge lieden tusschen Meesters en Opzieners opgesloten zijn, waar deze tucht militair gemorgold, om gedurig tot opstand aan te hitsen, en toch niet genoeg van de wereld afgesloten, om eene kloosters-opvoeding te heeten, daar is er niet aan te denken, om eene behoorlijke betrekking tusschen opvoeders en opvoedlingen daar te stellen. In de allerkleinste kinderen vormt zich een geest van tegenspraak en weerstrevigheid, en bij strenge behandeling een geest van kameraadschap, eene neiging tot geheime en onderlinge kuiperij, waardoor de jongelieden bij hunne intrede in het maatschappelijk leven terstond in de armen der partijschappen, en in de kluts gebeerd worden, zoo zij niet reeds op de schoolbanken daarvan leden waren. De huiselijke opvoeding alleen kan kinderlijke en godsdienstige vroomheid aankweeken; opvoeding van massa's alleen alledaagsche karakters vormen. Die bijzondere hoedanigheden bezit, moet ook bijzonder ontwikkeld worden. Het zou daarom onbegrijpelijk zijn, waarom aan den voorslag van Cousin, om de kostscholen (*Pensionnats*) af te schaffen, niet reeds gevolg is gegeven, indien niet mannen de tegenwoordige Minister van Onderwijs, Salvandy, die toch weet, welke waarde een voorbeeldige familie leven heeft, zich daartegen verklaard hadden. Het zij overigens niet te ontkennen, dat de kweekscholen voor beschaving in *Frankrijk* aan halfwassens een uiterlijken zweem van beschaving geven, waarmede zij ligt in de overgeschatten, en bij het volk invloed krijgen kunnen. Strenge examina zijn daartegen niet voldoende. De groote toeloop tot de studiën ter Regtsgeleerdheid, der Geneeskunde en der Polytechniek moge daardoor verminderd worden, maar hier begint dan eene nieuwe kwaal. Want wat zal er met de overigen geschieden, die of kan het examen niet voldaan, of niet eens tot hetzelve hebben kunnen geraken? Voor een ambacht bedorven, voor den geleerden stand niet rijp, zonder ouderlijk vermogen en zonder inwendige hulpmiddelen om zich een bestaan te verschaffen, gebrekkig van geest, en naar het ligchaam verzwakt door geheime zonden, welke in groote opvoedingsgestichten onvermijdelijk zijn blijven deze lieden zonder ander uitzigt, dan om door bedrog en afzetterij het leven te onderhouden, en zoo lang in den zwijmel der genietingen het geweten te sussen, tot dat het hen ten laatste tot wanhoop en de uit deze voorspruitende misdaden drijft. Tot deze soort van misdadigers behoorden een Lacenaire; Fieschi en Alibaud hadden eene andere opleiding gehad, maar ook hunne misdaden staan in verband met den tegenwoordigen staat der volksopvoeding in *Frankrijk*, waaromtrent het hier de plaats niet is in bijzonderheden te treden: maar het bovenstaande scheen wenken te bevatten, die ook elders betrachtenswaardig konden geacht worden.

Nederlanden. Bij de aankondiging eener vertaling uit het Hoogduitsch der *Boeken Nederlandsche Geschiedenissen* van den Hallischen Hoogleeraar Leo vernemen wij met genoegen, dat den Leidschen Hoogleeraar Mr. H. W. Tijdeman die vertaling zal doen verzeld gaan van uitvoerige teregtwijzingen. Reeds vroeger is, in deze courant gemeld, hoe Mr. G. Groen van Prinsterer in zijne inleiding tot het 3de Deel der *Archives de la Maison d' Oranje* de geheel verkeerde oordeelvellingen van den Duitschen schrijver ten aanzien van sommige punten onzer Geschiedenis heeft ten toon gesteld; eene opzettelijke kritijk van het werk van Leo door een man als Prof. H. W. Tijdeman zal derhalve eene belangrijke bijdrage zijn tot de Kennis der Nederlandsche Historie. Het werk zal te *'s Hage* worden uitgegeven en in vijf boekdeelen vervat worden. — Den 18 dezer is te *Rotterdam* eene Tentoonstelling van Schilderijen van levende meesters geopend welke gezegd wordt zeer luisterrijk te zijn.

Aan de Redactie der Bredasche Courant.

In de *Utrechtsche Courant* van den 13 dezer lazen wij het navolgende Extract uit het Verslag der Gedeputeerde Staten van de Provincie Utrecht:

„ De kweekerij van den witten moerbezieboom wordt, in de omstreken van Utrecht, door den Heer *Dufour*, met een goed gevolg voortgezet. Vroeger was de witte moerbezienboom alhier weinig bekend. In November 1831 deed de Heer *Dufour*, voormaals inspecteur der belastingen te Luik, sedert ontvanger der directe belastingen te Utrecht, een groot aantal van deze soort van planten, welke bij aldaar gekweekt had, naar herwaarts overbrengen en nabij de stad Utrecht poten. Sedert heeft hij deze kweekerij verder uitgebreid op een vrij groot veld nabij het dorp de Bilt, alwaar de planten, evenzeer als in zijne primitieve kweekerij bij Utrecht, ongemeen voordeelig opwassen. Het verdient opmerking, dat hij, op een getal van zestien duizend boomen aan de Bilt, in den afgeloopen winter, er slechts twee heeft verloren.

„ Behalve met deze bepotingen, houdt de Heer *Dufour* zich onledig met het zaaijen van moerbezienboomen, hetwelk mede ongemeen wel gelukt, en van waar hij zijne planten op de aangewezen gronden te Utrecht en aan de Bilt overbrengt.

„ Was de Heer *Dufour* voorspoedig in het planten zijner moerbezienboomen, niet minder gelukkig is hij geweest in de aankweeking zijner zijdewormen, waarvoor de luchtgesteldheid in deze provincie bij uitstek gunstig schijnt te zijn, hebbende dezelve hem, in het afgeloopen jaar, vijftien duizend tonnetjes van voortreffelijke zijde opgeleverd. Daar er hier te lande geene fabrieken bestaan voor de eerste bewerking der tonnetjes, is de Heer *Dufour* verpligt geweest, dezelve naar buitenslands te verzenden en die aldaar te doen haspelen en de zijde daarvan te doen bewerken en weven. Dan aangezien de kosten, hieraan verbonden, vrij hoog loopen, zoo gaat hiermede veel van de winst verloren. Wij vernemen intusschen met genoegen, dat, bij den toenemenden lust om de zijdeteelt te beproeven, er ernstig aan gedacht wordt, om zulk eene fabrijk ook hier te lande op te rigten, en wanneer dit het geval mogt worden, dan zou zulks op de zijdeteelt zeer gunstig werken.

„ De oprigting van eene groote werkplaats voor de zijdewormen in de nabijheid zijner moerbezienboomen, zoude den Heer *Dufour* in zijne onderneming zeer te stade komen en hem vele uitgaven besparen, welke de aanvoer der moerbezienbladeren tot voeding der zijdewormen noodzakelijk maakt. Maar aangezien tot zoodanige inrigting groote kosten verreischt worden, zoo heeft genoemde heer daartoe voor als nog niet kunnen besluiten."

Het is zeker edelmoedig en aanmoedigend voor elk ondernemer van een nieuwe belangrijke tak van industrie, wanneer het bestuur eener Provincie bevorderd, al is het ook, dat dezelve alleen op deze wijze ondertusschen bij ondernemingen, als die der invoering van de zijdeteelt, eene meer werkdadige, meer krachtige ondersteuning gevorderd wordt, zal dezelve gewenschte vruchten dragen en niet tot eene verre toekomst worden teruggeweken, of geheel tot niet loopen.

De hooge belangrijkheid van de zijdeteelt voor ons vaderland, betwelk daarvoor in alle opzigten geschikt te worden bezit, de opmerkzaamheid van het publiek, betwelk door onderscheidene voorbeelden in andere landen op de zijdeteelt is gevestigd geworden, maken het noodzakelijk ook onder den aandacht van hetzelve te brengen, wat elders in ons Rijk, voor de invoering der zijdeteelt, is aangewend en hetzelve tevens met den uitslag, welke die pogingen hebben gehad bekend te maken, en dan mogen wij veilig in de Provincie Noord-Brabant, zonder hier de pogingen en de met het best gevolg bekroonde ondersteuning van eenige andere verdienstelijke mannen voor deze zaak te willen aanhalen, verwijzen op die, ter aankweeking van den witten moerbezienboom en de invoering der zijdeteelt in het werk gesteld door den Heer *H. Beraft* op den Ruwenberg te S. Michiels Gestel *adlindam*. Reeds in het jaar 1827 zijn door denzelven, in het vak der boomkweekerij zoo werkzamen man, een groote moerbezienbomen uit de omstreken van Montpellier in Nederland overgebragt, met het zekerst om zich-zelven en anderen te overtuigen, of dezelve zich aan het klimaat dezer Provincie konden gewennen en men derzelver welig en welkom die later buiten allen twijfel stelde, ontbood hij weder een veel grooter aantal van dezelfde boomen, die hij met even gunstig gevolg hier plantte, en mogt zien voortgroeijen.

In den jaren 1830 genoegzaam overtuigd, dat de witte moerbezienboom, even goed in ons Vaderland, als vooral in Frankrijk en Italien, groeide, legde hij eene plantagie aan, waartoe hij 3 à 4000 witte moerbezienbomen ontving, van die fijne en door enten veredelde soorten, welke men in het zuidelijk Frankrijk, om gegronde redenen, als het beste en geschikste voedsel voor den zijdeworm beschouwd.

Ter gelijker tijd is door *H. Berail* begonnen, het zaaijen en aankweeken van witte moerbezienbomen, en heeft hij hier mede jaarlijks voortgevaren, zoodat hij nog ten allen tijde een getal van meer dan honderd duizend, in onderscheidene soorten, ter dispositie van het publiek kan stellen.

Reeds in het jaar 1829 is door hem zoo veel zijde gewonnen, dat van dezelve, tot op de Koninklijke zijdekweekerij in België te zijn afgehaspeld, ook in dat toenmalig gedeelte van ons Vaderland, een stuk zware zijdestof is geweven, gelijk aan het *Gros de Naples*, lang 29 ellen, welk stuk op de tentoonstelling te Brussel in den jare 1830, met de meeste lof is vermeld, terwijl de zijde, blijkens het getuigschrift, zoo van den directeur van het Koninklijk Etablissement voormeld, als in het bijzonder van den heer *Metdepenningen* te Antwerpen, die deze zijde organiseerde, de Italiaansche in schoonheid en deugd evenaarde, ja overtrof.

Jaarlijks is bij hiermede voortgegaan (hoe weinig ondersteuning en aanmoediging hij ook ondervond) en de kwantiteit goede gezonde zijdewormenpoppen, of cocons in de laatste jaren van eigen gewonnen zaad, strekken ten bewijze van den goeden uitslag dezer zaak.

Ondervindende hoe moeijelijk het was de gewonnen zijde elders te doen afhaspelen, heeft hij, onder zijn oog, een verbeterde eenvoudige zijdehaspel doen vervaardigen, met welke door hem en de zijnen de poppen worden afgehaspeld, even zoo volmaakt en goed, als dit in die landen geschied, waar de zijdeteelt sedert jaren in werking is: van een gedeelte dezer zijde door hem gewonnen, is in 1833 eene Oranje sjerp van de grootste soort en van eene onvergelijkelijke schoonheid vervaardigd, door den heer *G. L. Camps*, fabrikeur te 's Hertogenbosch, welke de ruwe, van den heer *H. Berail* ontvangen, zijde heeft gezuiverd en ontkleurd, geverfd, gelwernt en tot gezegde sjerp in zijne fabriek doen verwerken.

Het moet natuurlijk zoo wel den heer *Dufour*, als anderen tot nog toe onbekende personen, welke zich op het winnen van zijde toeleggen, aangenaam zijn te vernemen, dat er in deze provincie alzoo gelegenheid is, hunne gewonnen zijde alle die bewerkingen te doen ondergaan, welke dezelve vatbaar maakt, om dadelijk, of in fabrieken verwerkt, of tot winkel debiet gebruikt te worden; zoodat men voortaan ook hier niet tot vreemden zijne toevlugt behoeft te nemen.

Het zal wel geen betoog behoeven, dat echter het gesticht van den heer *H. Berail* nog geensints zoo verre is gevorderd, dat hetzelve door de gewonnen zijde, als *handels-artikel* aan de markt te brengen, groote voordeelen geven kan; vooral niet, wanneer men in het oog houdt, dat het hoofdoogmerk zijner onderneming is, het uitbreiden van de aankweeking en aanplanting van de witte moerbezienboom in deze provincie, als het eenige middel, om eenen vasten grondslag te leggen, en een fonds te verschaffen tot de algemeene invoering der zijdeteelt in ons Vaderland.

Het is hier de plaats niet te spreken van de verkeerde beoordeelingen en tegenwerkingen, waaraan deze werkzame, doch maar al te zeer miskende man, ten doel heeft gestaan, dan alleen om te zeggen, dat, wanneer hem eene even groote medewerking was ten deel gevallen, de zijdeteelt in deze provincie reeds aanmerkelijk meerder zoude gevorderd zijn, en er tevens bij te voegen, dat dit alles zijnen onvermoeiden ijver tot nu toe niet heeft gestuit, zijnde de aankweeking in dit jaar van een dertig à veertig duizendtal zijdewormen van de grootste soort, *op dit oogenblik hare Cocons spinnende*, het beste bewijs hiervan en waardoor zich een ieder, welke deze kweekerij verkiest te bezoeken (waartoe de heer *H. Berail* dit verzoek ten allen tijde volgaarne den toegang open stelt) zich volkomen kan overtuigen, zoo wel van de schoonheid en deugdelijkheid der witte moerbezienbomen, *kweekheesters* en jonge plantweren, als der gewonnen zijde van dit en het vorige jaar.

En ofschoon dan ook in het jaarlijks verslag van Gouverneur en Gedeputeerde Staten van de pogingen en vorderingen dezes manns tot nu toe geen verslag is gedaan, zoo moet dit welligt daaraan alleen worden toegeschreven, dat door hem zelven geen berigt van zijne vorderingen is ingezonden, daar het hem, bij gebrek aan ondersteuning, aan de lust ontbrak, meer openlijk op te treden.

Zeker is het echter, dat de aandacht van de Provinciale Staten in hunne vergadering van dit jaar, ten gevolge eener ingezondene memorie van *H. Berail*, op dit gewigtig onderwerp is geleid dat hetzelve de belangstelling van het Provinciaal Bestuur heeft mogen verwerven, en deze zoo hoogst belangrijke zaak voor het oude Nederland, thans een punt van onderzoek bij hetzelve uitmaakt, waarvan men als gevolg mag hopen, dat deze tak van volksvlijt in deze provincie, waar dezelve het eerst van alle Noordelijke, ja zelfs het eerst van alle Zuidelijke Provincien, op zulk eenen voet en tot zulk eene volkomenheid is ingevoerd van nu voortaan eene doelmatige en krachtige aanmoediging en ondersteuning zal mogen ondervinden.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (29 Julij) waren genoteerd: Werk. Schuld $2\frac{1}{2}$ pCt. $56\frac{1}{16}$, $\frac{1}{8}$; dito 5 pCt. 103; Kans bill. $24\frac{5}{16}$; Amort.-Sijnd. $4\frac{1}{2}$ pCt. 98, $\frac{1}{16}$; dito $5\frac{1}{2}$ pCt. $80\frac{1}{2}$, $\frac{3}{4}$; Ardoins 85 £, 38, $37\frac{15}{16}$, $38\frac{1}{4}$, $\frac{1}{8}$; Pass. $12\frac{1}{8}$, $\frac{3}{16}$; Columb. $23\frac{1}{8}$; Perman. $16\frac{1}{4}$.

Graanmarkt te Amsterdam.

VRIJDAG, *den 29sten Julij*.

TARWE. — Witte, met veel handel; overige soorten weinig in omgegaan; prijzen als voren: 132 ℔ witbonte Pools *f* 262; - 130 O. Zeeuws. *f* 198; - 128 puike O. dito *f* 196; - 128; 129 goede jarige dito *f* 185, 186, 188, 190 bij partijen; - 124 Vriess. *f* 163; - 130 dito *f* 180 aan de Zaan; - 131 Gelders. *f* 208; - 127 dito *f* 195; - 129 Rost. *f* 205; - 127 puike O. Pommers. *f* 203; - 126 O. Vriss. *f* 175.

ROGGE. — Genoegzaam zonder handel, alleen is er verkocht: 124 ℔ Drentsche tot *f* 160.

GARST. — Goed prijshoudend: 110 ℔ jarige Old. winter *f* 140; - 1 Zeeuws. dito *f* 128; - 106 O. Lubecker *f* 120.

168ste Koninklijke Nederlandsche Loterij.

VIJFDE KLASSE.

33ste Trekking: N°. 15759 *f* 1000 en premie *f* 25,000; N°. 23118 een premie *f* 10,000.

*** Alle degenen die iets te vorderen hebben of verschuldigd zijn aan wijlen HENDRICUS VERHOEVEN, in leven Particulier te Breda, worden verzocht daarvan, uiterlijk den 15 Augustus aanstaande opgave te doen.

J. WIJNANTS.
J. F. ZEGERS.

VERKOOPING.

Mr. J. F. C. J. DE RY, Notaris te Breda, zal, als daartoe benoemd, bij Vonnis der Regtbank van Eerste Aanleg, zitting houdende te Breda, dd. 19 Julij 1836, (behoorlijk geregistreerd) ten verzoeke van H. VAN GALDER cs. Particulier, wonende te Breda, op Woensdag den 3. Augustus 1836, des avonds ten 7 ure, in het *Schippershuis*, bij PIETER AERTGEERTS, aan de Haven te Breda, in het openbaar veilen:

1°. Eene HUIZINGE, PLEINTJE, HOFJE en ERVE, zijnde van ouds eene wel bekende *Broodbakkerij*, genaamd: *Amsterdam*, staande en gelegen binnen Breda, op de oostzijde van de Ginnekenstraat, beland zuid VERHOEVEN, noord-den Heer VAN DER STEENSTRAATEN, gekwoteerd wijk B. N°. 128.

In gebruik te aanvaarden 15 September 1836.

2°. Eene HUIZINGE, PLEINTJE en ERVE, genaamd: *den Vogelzang*, staande en gelegen aan het einde van de Akkerstraat, aan de Boomtjes, bij de Wal, binnen Breda, beland oost J. HUYBRECHTS, west M. VAN GELOVE.

In gebruik te aanvaarden 1 November 1836.

De Notaris JOHANNES DE BERGH, residerende te 's Hertogenbosch, zal voor zijne principalen in het openbaar Verkoopen:

De HEERLIJKHEID *OIJEN*, gelegen aan de Rivier de Maas, in de Provincie Noord-Brabant, bestaande in: het oud Adelijk Kasteel en bijgehoorende Gebouwen op het Bassecour, met Koetshuis, Stalling, Scharen, Moestuin, Laan en Cingels, om voormeld Kasteel gelegen, mitsgaders al dezelfs Regalien van Gericht, Dijkstoel, jaarlijksche schadeloosstalling voor de Secretarie, Jagt, Visscherij, Tol, Pont- en Veerveer over de Maas en verdere Regten en Gerechtigheden, als waarvan gemelde Heerlijkheid is gedecoreerd, benevens Tiesden, Cijnsen, Tijnsen, Recognitien en Erfpachten, met ongeveer 150 Bunders allerbest Uiterwaardsch Boothland en ruim 60 Bunders Binnendijks Wei- en Bouwland, alles bij gedrukte Biljetten in 47 Koopen (welke ook in Massa zullen worden gevelld) in het breede omschreven.

Deze Verkooping zal geschieden te 's Hertogenbosch, in het *Stads-Koffijhuis*, staande aan de Peermarkt, bewoond bij W. HEGGERS, op Dingsdag den 16. Augustus 1836 provisioneel en 14 dagen daarna en dus op Dingsdag den 30. derzelfde maand Augustus, telkens des namiddags ten 2 uren te beginnen.

Intusschen nadere informatien te bekomen op het Kantoor van *Ofen* voornoemd, ten Kantore van den Heer [illegible], alsmede ten Kantore van voornoemden Notaris DE BERGH, op welke plaatsen ook de condition van verkoop, met gedetailleerde omschrijving der goederen, zullen ter lezing liggen, welke die condition en omschrijving ook kunnen worden gevonden te 's Hertogenbosch in de Societeit *Zwarten Arend*, in het *Nederlandsch-Koffijhuis* en in het *Stads-Koffijhuis* op de Peermarkt, en voorts in verschillende andere plaatsen binnen dit Rijk, vermeld aan deur voet van de alom gealfigeerde gedrukte bekendmakings-biljetten.

Te Koop:

Twee KOETS-PAARDEN en *een* RIJ-PAARD, alle drie Rein, Bruin van Kleur en 7 Jaren oud, te bevragen bij PELKMANS in het Fourage-Magazijn te Breda, alwaar dezelve kunnen gezien en onderzocht worden, *Dingsdag*, *Woensdag* en *Donderdag*, 2, 3 en 4 Augustus.

*** Bij M. SCHOONEVELD & ZOON, Boekhandelaren te Amsterdam, is van de Pers gekomen en alom aan de Intekenaaren verzonden:

Het Nederlandsch Bouwkunstig Magazijn.

Iste Deel, 8ste Stuk, zevenentwintig Platen.

1°. Over de beginselen van Zamenstelling in de Bouwkunde, welke aan al de Schoone Kunsten gemeen zijn. Door den Kon. Uitgever, tweede — vierde afdeeling. Vorman, Lijnen, Lichten, Schaduwen en Kleuren; beschouwd met betrekking tot het erkennen der Kunst, enz.; 2°. Over Eenparigheid in de Bouwkunst, door W. H.; 3°. Over Karakter in de Bouwkunst, door W. H.; 4°. Afbeeldingen van merkwaardige Kunstgebouwen, vervolg door F. FRANS SCHOOG Jr., Mr. Timmerman te Haarlem, *hetwelk als eene volkomen handleiding voor den min ervaren Smid kan gedacht worden*; 5°. Over de Bouwkunde der Chinezen, naar het Hoogd. van STIEGLITZ, Geschiedte der Bankbouw, door W. C. TIMMERMAN, te Elburg, vervolg en slot van het 7de stuk; 6°. Gemengde Berigten; alles verklaard door Gronden, Opstanden en Doorsneden. Opgehelderd door 42 Kunstgewelplaten, ten duidelijksten van de eerste beginselen tot de hoogste volkomenheid bij het maken van onderscheiden Kunstgebouwen aanvoonende, gegraveerd door D. TOLLENAAR Wz., in 8°., op Velin papier.

De Intekening geschiedt voor 12 Nommers of een Jaargang tot *f* 15,- (*apart worden geene stukken afgeleverd*) en blijft open tot het verschijnen van het 9de stuk; zullende alsdan de prijs met 20 pCt. worden verhoogd. Wordt niet in commissie verzonden.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.